

[Per Federspiel.]

for sig, fordi de kunne optræde samlet. Og jeg tror, man gør klogt i i de kommende forhandlinger at drage nytte af denne erfaring og indse dette, at de nordiske lande intet vinder ved noget, der blot minder om isolation. Horisonten i de nordiske lande kan aldrig blive så forfærdelig stor, nogen mulighed for, at de nordiske lande i fællesskab skulle kunne udnytte nutidens teknik, opfylde nutidens krav til finansiering og økonomisk styrke, eksisterer ikke. Det er alene i de større sammenslutninger at disse opgaver kan løses — som det har vist sig, at de i de seks lande trods stagnationen er nået et meget langt skridt frem, og som det har vist sig i et stort marked som USA. Derfor må bestræbelserne gå ud på dette ikke at vende blikket indad mod Norden, men at prøve at samle de nordiske lande i en udadvendt indsats med det håb, at vi kan komme et skridt videre med det, som jeg konstaterer har været regeringens hovedformål i denne debat: at bedre forholdene i Europa.

Else-Merete Ross: Jeg vil gerne takke udenrigsministeren for redegørelsen. Ligesom af regeringens tiltrædelseserklæring fremgik det af ministerens redegørelse, hvor stor vægt vi tillægger vort medlemskab i FN, og at vi fortsat vil arbejde på at styrke FN's autoritet og handlekraft, ikke mindst i det fredsbevarende arbejde. Jeg vil gerne begynde med at knytte nogle bemærkninger til denne del af redegørelsen.

Selv om muligheden for, at Kina gennem afstemning i generalforsamlingen skulle blive optaget i FN, ikke er stor for tiden, og selv om Kina tilsyneladende bliver mindre og mindre interesseret deri og stiller vanskeligt opfyldelige betingelser, mener vi i det radikale venstre, at det er rigtigt, at Danmark fortsat stemmer for Kinas optagelse. Det må være af den største interesse ikke at isolere Kina, men på alle områder søge at få kontakt med denne supermagt, som sandsynligvis vil få så afgørende indflydelse på den politiske og militære udvikling i årene fremover.

Selv om en række lande har gjort indvendinger mod det udkast til en ikke-spredningsaftale, som nu kommer til behandling i FN, er vi fra det radikale venstres side

helt enige i, at vi fra dansk side på generalforsamlingen skal arbejde for, at dette forslag, som det har taget så lang tid at nå frem til, nu føres ud i livet.

Har regeringen nogen formodning om, hvorvidt indvendinger f. eks. fra Indiens og Sveriges og eventuelt andre landes side indebærer risiko for, at spredningsaftalen ikke gennemføres i denne omgang? Desuden vil jeg gerne spørge, om regeringen kan oplyse noget om, hvordan det går med nedrustningsplanerne, og hvilke spørgsmål 18-magtsudvalget i Genève nu særlig vil beskæftige sig med.

Problemerne i det sydlige Afrika er efter vor opfattelse ikke blevet mindre. Rand Daily Mail kunne konstatere i en leder ved nytårstid, at Sydafrikas relationer til verden udenfor var blevet stærkt forbedret i det forløbne år, bl. a. på grund af meget, der var sket i andre lande, og som havde været til indirekte fordel for Sydafrika. Trods glæde over økonomisk fremgang konstaterede lederskribenten dog, at der ingen fremgang er i racepolitikken. Han beklager, at man fortsat vægrer sig ved at erkende, hvad apartheid virkelig er, nemlig en enestående blanding af grusomhed og af umuligheden af at få gennemført adskillelsen. Det er ikke det bedste grundlag for fremtiden, siger han, og det må man give ham ret i. Dommene over de 30 sydvestafrikanere efter processen i Pretoria har fået sikkerhedsrådet til at udtrykke sin dybeste forargelse og afstandtagen fra Sydafrikas handle måde. Vi opfatter det som et fremskridt, at en resolution i sikkerhedsrådet om dette spørgsmål kunne opnå enstemmighed. En arbejdsgruppe, nedsat af FN's menneskerettighedskommission, har undersøgt behandlingen af fanger og indespærrede i Sydafrika og har konstateret, at forholdene i fængslerne ikke er i overensstemmelse med standardminimumsreglerne for behandling af fangerne, ligesom de har konstateret anvendelse af tortur. Arbejdsgruppen skal nu også undersøge fængselsforholdene i Sydvestafrika, Rhodesia og territorier under portugisisk administration. Det gælder om at få menneskerettigheder på dette område respekteret i lande, som på den ene eller anden måde har relation til den vestlige verden: Er der nogen solidaritet inden for den vestlige verden, burde den